



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 1/2025
17.06.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић, Мирјане Андријашевић и Владиславе Милићевић, у парници тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Никола Шијан, адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године, у седници одржаној 17.06.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1112/18 од 26.09.2018. године, у ставовима другом и трећем изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу, на име неисплаћених разлика у заради за период од 25.12.2011. године до 31.12.2012. године, исплати и то:

- за месец децембар 2011. године износ од 834,42 динара, са затезном каматом почев од 10.01.2012. године до исплате,
- за месец јануар 2012. године износ од 5.433,59 динара, са затезном каматом почев од 10.02.2012. године до исплате,
- за месец фебруар 2012. године износ од 6.519,79 динара, са затезном каматом почев од 10.03.2012. године до исплате,
- за месец март 2012. године износ од 5.292,18 динара, са затезном каматом почев од 10.04.2012. године до исплате,
- за месец април 2012. године износ од 6.736,69 динара, са затезном каматом почев од 10.05.2012. године до исплате,
- за месец мај 2012. године износ од 6.519,80 динара, са затезном каматом почев од 10.06.2012. године до исплате,
- за месец јун 2012. године износ од 5.928,75 динара, са затезном каматом почев од 10.07.2012. године до исплате,

- за месец јул 2012. године износ од 7.401,01 динара, са затезном каматом почев од 10.08.2012. године до исплате,
- за месец август 2012. године износ од 6.568,25 динара, са затезном каматом почев од 10.09.2012. године до исплате,
- за месец септембар 2012. године износ од 6.276,37 динара, са затезном каматом почев од 10.10.2012. године до исплате,
- за месец октобар 2012. године износ од 6.211,19 динара, са затезном каматом почев од 10.11.2012. године до исплате,
- за месец новембар 2012. године износ од 6.602,42 динара, са затезном каматом почев од 10.12.2012. године до исплате и
- за месец децембар 2012. године износ од 6.265,41 динара, са затезном каматом почев од 10.01.2013. године до исплате,

све у року од 8 дана од пријема отправка пресуде и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова целог парничног поступка исплати 185.802,19 динара, од чега 86.360,44 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 8 дана од пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1112/2018 од 26.09.2018. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име неисплаћених разлика у заради за период од 25.12.2011. године до 31.12.2012. године, исплати одређене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у ставу другом изреке првостепене пресуде и обавезан тужилац да туженом сна име накнаде трошкова парничног поступка исплати 7.080,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Пресудом Врховног касационог суда Рев2 2308/2019 од 20.11.2019. године, одлучено је да се прихвата одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године, као изузетно дозвољеној, па су преиначене пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1112/18 од 26.09.2018. године, у ставовима другом и трећем изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова целог парничног поступка исплати 136.500,00 динара.

Одлуком Уставног суда Републике Србије Уж 3993/2020 од 04.04.2024. године (07.03.2024. године), усвојена је уставна жалба овде туженог и утврђено да је пресудом Врховног касационог суда Рев2 2308/2019 од 20.11.2019. године подносиоцу уставне

жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, поништена је пресуда Врховног касационог суда Рев2 2308/2019 од 20.11.2019. године и одређено да исти Врховни суд донесе нову одлуку о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3321/18 од 09.04.2019. године.

У поступку поновног одлучивања о ревизији тужиоца, Врховни суд је утврдио да су испуњени законски услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023, у даљем тексту: ЗПП), због потребе уједначавања судске праксе, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог до 30.04.2013. године, када му је радни однос престао по закљученом Споразуму о престанку радног односа. Споразумом тужени се обавезао да ће тужиоцу, између осталог, исплатити зараду за последњи месец и измирити све друге обавезе из радног односа настале до његовог престанка. Социјалним програмом од 17.06.2008. године, закљученом у поступку приватизације туженог, тужени се у члану 9. обавезао да ће одмах након преузимања руковођења друштвом извршити једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању, уз обавезу да ток утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота, уз реалан раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења Социјалног програма (17.06.2008. године до 31.12.2012. године). Према члану 10. Социјалног програма, тужени се обавезао да се реална вредност зарада утврђених чланом 9. не смањује. Преузимање „НИС“ а.д. Нови Сад извршено је 11.02.2009. године. Тужени је свим запосленима, осим менаџерима I и II групе, исплатио једнократни додатак на зараду од 15% за месец април 2009. године. Након тога, у периоду од 31.12.2012. године увећање од 15% није исплаћивано. На основу налаза и мишљења вештака утврђена је висина разлике између основне зараде која је тужиоцу исплаћена и увећане зараде за 15% која би му припала у траженом периоду. Због тога је тужилац определио захтев за накнаду по основу мање исплаћене зараде за период од 25.11.2011. године до 31.12.2012. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован, јер социјални програм нема значај општег акта, који се непосредно примењује, јер се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ представља акт пословне политике, којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба.

По оцени Врховног суда, ревизијом се основано указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право.

Социјални програм за „НИС“ а.д. Нови Сад је закључен на основу Споразума између Владе РС и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, Протокола о основним условима куповине од стране ОАО Гаспром Њефт акција Компаније нафтне индустрије Србија а.д. Нови Сад, који чине 51% оснивачког капитала, као и Колективног уговора за НИС а.д. Нови Сад. Потписници акта су у име Владе Републике Србије - Министарство енергетике РС, у име Друштва за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата, истраживања и производње природног гаса „Нафтна индустрија Србије“ а.д. Нови Сад – председник Управног одбора и генерални директор; репрезентативни синдикати код послодавца и то: Јединствена синдикална организација НИС а.д. Нови Сад; Јединствена синдикална организација НИС – Нафтагас Нови Сад; репрезентативни синдикати на нивоу РС и гране; Самостални синдикат радника енергетике и петрохемије Србије и Синдикат хемије, неметала, енергетике и рударства – УГС независност.

Социјалним програмом и наведеним актима су уређена права, обавезе и одговорности запослених и послодавца. Ове акте су потписали сви овлашћени представници учесника у њиховом доношењу. На тај начин конституисана је и обавеза послодавца прописана чланом 9. Социјалног програма, која има непосредно правно дејство према свим запосленима. С тога и предметни Социјални програм, у конкретном случају, сагласно обавезама и правима која се њиме конституишу има правну природу уговора у корист трећих лица. Из тог разлога тужилац, као запослено лице код туженог – послодавца, има непосредно право да захтева испуњење послодавчеве обавезе која је конституисана у корист свих запослених по основу предметног социјалног програма, јер је такво право тужиоца утемељено у члану 149. став 1. Закона о облигационим односима.

Правни став Врховног суда се потврђује и радњама туженог предузетим у циљу испуњења његове обавезе устављене чланом 9. Социјалног програма. Том одредбом је прописано повећање зараде запослених једнократно и трајно. У складу са таквом обавезом тужени је делимично и поступио, јер је за први месец по потписивању социјалног програма наведену обавезу у целости испунио, али не и за преостали период до истека важења Социјалног програма.

Врховни суд је, поступајући у складу са одлуком Уставног суда, прихватио становиште да социјални програм нема карактер општег акта, али је истовремено оценио да социјални програм има правну природу уговора у корист трећег лица. Из тог разлога тужилац је овлашћен да по основу закљученог социјалног програма непосредно захтева и оствари сва права која су му њиме призната. У том контексту цењена је и чињеница да је тужени као уговорна страна неспорно прихватио обавезу из социјалног програма. То се потврђује његовим понашањем исказаним у делимичном испуњењу обавезе која му је по том основу конституисана. Зато нема сумње да је тужени свестан преузете обавезе по социјалном програму предузео и непосредну радњу извршења права установљеног у корист свих запослених тако што је извршио исплату уговореног износа зараде свим запосленима за период од једног месеца у односу на почетак примене социјалног програма.

Следом наведеног, по оцени Врховног суда, основан је захтев тужиоца за исплату неизмирене разлике у плати за преостали део важења Социјалног програма (од

25.12.2011. године до 31.12.2012. године). Тужилац има право на исплату законске затезне камате на досуђене месечне износе од њихове доспелости до коначне исплате, у смислу члана 277. став 1. Закона о облигационим односима, па је применом члана члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Тужиоцу према успеху у спору и вредности предмета спора (75.755,44 динара) припада право на накнаду трошкова целог парничног поступка у укупном износу од 185.802,19 динара и то: за састав тужбе 6.000,00 динара, за састав три образложена поднеска по 6.000,00 динара (18.000,00 динара), за заступање од стране адвоката на четири одржана рочишта по 7.500,00 динара (30.000,00 динара), за приступ адвоката на пет неодржаних рочишта по 4.500,00 динара (22.500,00 динара), за састав две жалбе по 12.000,00 динара (24.000,00 динара), за састав две ревизије по 18.000,00 динара (36.000,00 динара), судске таксе на тужбу и на првостепену пресуду по 4.930,22 динара (9.860,44 динара), судске таксе на две жалбе и на одлуку о жалби по 4.930,22 динара (14.790,66 динара), судска такса на ревизију 9.860,44 динара и судска такса на одлуку о ревизији 14.790,65 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама. Тужиоцу припада и законска затезна камата на износ трошкова првостепеног поступка (86.360,44 динара) од дана извршности пресуде до исплате, применом члана 163. ЗПП и члана 277. став 1 и 342. Закона о облигационим односима у вези члана 43. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Марина Милановић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**